

De heer Jan VERHOEYE
Voorzitter van de Commissie voor boekhoudkundige
normen (CBN) City Atrium
Vooruitgangstraat 50 - 8e verdieping
1210 BRUSSEL

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referentie
FM/CDH/RF/jv

Uw referentie

Datum
06/04/2021

Geachte Voorzitter,

Betreft: Ontwerpadvies 'Boekhoudkundige verwerking van fusies tussen
vennootschappen'

Op vraag van de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) heeft de Commissie voor boekhoudkundige aangelegenheden uw ontwerpadvies 'Boekhoudkundige verwerking van fusies tussen vennootschappen' nader bekeken.

Gelieve hieronder een overzicht te vinden van de opmerkingen en aanbevelingen van het IBR.

In het algemeen kan worden opgemerkt dat het advies bij eerste lezing een aantal incoherenties opwerpt, waardoor het aangewezen lijkt om het advies aan een volledige herlezing te onderwerpen. Het vorige advies omtrent deze materie werd aangepast aan het nieuwe KB WVV, maar het zou ook nuttig zijn om in te gaan op de verschillen tussen het vorige en het huidige KB.

Gelet op het feit dat het hier de actualisatie van een voorgaand advies betreft, zou het wellicht ook verhelderend kunnen zijn om de tekst te voorzien van track changes. Op deze manier kan duidelijk worden geïdentificeerd wat werd gewijzigd ten aanzien van de vorige versie van het advies.

Bij de voorbeelden worden de bedragen in de balansen in duizendtallen uitgedrukt, terwijl in de bijgevoegde teksten de bedragen in eenheden worden uitgedrukt. Van uit een didactisch standpunt is het beter de bedragen op eenvormige wijze voor te stellen.

Verder wensen we tevens de aandacht te vestigen op het bestaan van incoherenties tussen de Nederlandstalige en Franstalige versie van het advies.

Zonder exhaustief te zijn, kunt u hierna enkele van onze opmerkingen vinden aangaande dit advies:

Randnummer 9: de zin “Het voorgaande houdt verband met de onderscheiden aard van het waarderings- en registratiegebeuren” is niet volkomen duidelijk, terwijl de Franstalige versie geen probleem stelt: “Ce qui précède tient à la différence de nature des processus d'évaluation et de traitement comptable”. Er wordt voorgesteld om de Nederlandstalige versie als volgt aan te passen: “Het voorgaande houdt verband met de onderscheiden aard van het waarderingsgebeuren en de boekhoudkundige verwerking”.

In de laatste alinea van dit randnummer, eerste gedachtestreep, leest men: “de eigenvermogensbestanddelen van de overgenomen vennootschap in kapitaal zouden omgezet worden ...”; er wordt hier geen rekening gehouden met kapitaallose vennootschappen.

Randnummer 12: De laatste paragraaf dient te worden aangepast: “*Wanneer een kapitaalhoudende vennootschap daarentegen een kapitaallose vennootschap overneemt, wordt de inbreng van de overgenomen vennootschap niet noodzakelijk omgezet in kapitaal. Het kapitaal De inbreng kan op de balans evengoed onder de post Andere bij de inbreng buiten kapitaal worden gevoegd.*”. In de Franstalige versie stelt zich dit probleem niet.

Randnummer 16: In de laatste alinea is de volgende zin niet gepast “*In dit geval is artikel 7:179 WVV inzake de verplichting om een beoordelingsverslag op te maken bij een kapitaalverhoging in een naamloze vennootschap niet van toepassing.*”.

In het W. Venn diende de uitgifte van aandelen beneden de fractiewaarde te worden verantwoord, dit is niet langer het geval in het WVV. Bijgevolg, is er geen verband tussen de zin beginnend met “in dit geval” met de vorige zin.

Randnummer 17: eerste alinea, hypothese b): deze hypothese dient te worden herzien of minstens te worden voorzien van een voetnoot. De wijze waarop de hypothese is geformuleerd doet uitschijnen dat in kapitaallose vennootschappen de uitgifte van aandelen tegen fractiewaarde blijft bestaan, terwijl dit niet het geval is. Om deze reden vermeldt artikel 12:2 WVV: “Indien de verkrijgende vennootschap een vennootschap zonder kapitaal is, wordt met de fractiewaarde gelijkgesteld, de inbrengwaarde, zoals die blijkt uit de jaarrekening,....”.

De vraag stelt zich tevens wat het nut is van randnummer 17 vooral indien kapitaallose vennootschappen betrokken zijn.

Randnummer 18 : Dit voorbeeld is perfect van toepassing voor een NV, maar heeft geen enkele zin indien de absorberende vennootschap een BV of CV betreft. Dit wordt gestaafd door: "Aangezien er in de BV voortaan, overeenkomstig het huidig ontwerp, geen kapitaalbegrip meer is, hebben de aandelen geen kapitaalvertegenwoordigende waarde en is er geen noodzakelijke band tussen de waarde van de inbreng en de aan de aandelen verbonden rechten" (doc 54 3119/001, 141).

Randnummer 20: De voetnoot nummer 15 is fout zowel in het Nederlands als in het Frans: het betreft artikel 3:77, § 1 KB WVV.

Randnummer 21: Het einde van de eerste alinea dient te worden vervolledigd. Het zijn de beschikbare reserves die worden verminderd, en bij gebrek aan deze reserves, het kapitaal of andere elementen van het eigen vermogen. Hetzelfde probleem stelt zich in de Franstalige tekst.

Randnummer 24: Volgende woorden dienen te worden geschrapt. In de Franse versie: "Dans l'état actuel du droit des sociétés" en in de Nederlandse versie: "In de huidige stand van het vennootschapsrecht".

Randnummer 30, voorbeeld 7, balans B : de samenstelling van het actief stemt niet overeen met het totaal van het actief: $12.660 + 4.720 > 11.480$.

Randnummer 32: De Nederlandstalige versie dient aangepast te worden: "In eerste instantie kunnen de belastingvrije reserves gedeeltelijk worden wedersamengesteld door aanrekening op de overgenomen beschikbare reserves gevolg aan de fusie (en ten belope van het bedrag van deze reserves, namelijk 200.000). De Franstalige tekst is correct. Van uit didactisch standpunt, stellen we voor om in beide versies, het vervolg te verduidelijken:

"Dit geeft het volgende:

Overgenomen beschikbare reserves: $200 - 200 = 0$

Belastingvrije reserves: $200 + 200 = 400$

Randnummer 33 en 34: De Nederlandse versie vermeldt: "De openingsbalans na de fusie wordt dan ...", terwijl in de Franse versie wordt vermeld "Dans ce cas, le bilan d'ouverture se présentera"; De zin dient te worden vervolledigd met "après fusion", zoals in het Nederlands. Immers een openingsbalans zou deze van een volgend boekjaar kunnen zijn. Als alternatief kan men zich ook beperken tot "De balans na fusie ..." en "... le bilan après fusion ...".

Deze opmerking geldt eveneens voor randnummer 34.

Randnummer 34 en 36: De voorgestelde boeking in randnummer 34 betreft deze van een NV. Er dient tevens een alternatieve boeking te worden voorgesteld voor een kapitaalloze vennootschap.

Deze opmerking is tevens van toepassing op randnummer 36.

Randnummer 38, (2.2), 2de lid : de verwijzing naar artikel 3:77, § 5 b) is niet correct.

Randnummer 39: De inhoud van de laatste alinea deze paragraaf is niet duidelijk of is fout geformuleerd en dient te worden nagekeken. "A zal als tegenpost op de passiefzijde van de balans een meerwaarde moeten boeken waarvan de vrijstelling onderworpen is aan de naleving van de onaantastbaarheidsvoorwaarde". Deze "boeking" blijkt niet uit het voorbeeld. In de voetnota 18 wordt verwezen naar een meerwaarde, terwijl ofwel een verlies, ofwel een goodwill werd geboekt.

In de laatste alinea in de Nederlandse versie dient "90.000" te worden vervangen door "65.000".

Randnummer 40, 2de lid : de tekst zou als volgt herformulereerd worden : "Het bestuursorgaan moet er dus op toezien dat, vooraleer er goodwill wordt geboekt, het verschil ... niet kan worden toegerekend aan een onderwaardering van de activa."

Randnummer 40: 3e alinea vermeldt "*Si l'organe d'administration choisit de comptabiliser un goodwill malgré la constatation que des réductions de valeur ou des amortissements supplémentaires doivent être effectués ...*"; Deze tekst is niet zo duidelijk. De vraag stelt zich dan ook of niet eerder dient te worden geschreven: "*Si l'organe d'administration choisit de comptabiliser un goodwill malgré la constatation que des reprises de réductions de valeur ou d'amortissements doivent être effectués ...*"? Het probleem stelt zich in beide talen. Dit zou logischer zijn want in de tweede en derde alinea's is er sprake van "onderwaardering van de activa".

Randnummer 40: In het laatste lid is de volgende zinsnede verkeerd "*Indien er daarentegen waardeverminderingen of overschotten zijn ontstaan of laattijdig werden vastgesteld, ...*"; in vergelijking met de Franse versie: "*si des réductions de valeurs ou des amortissements excédentaires sont apparus ou ont été constatés tardivement ...*".

Randnummers 42 en 43, voorbeeld 10: de tekst stemt niet overeen met het eigen vermogen van B: $20\% \times 12.900 = 2.580.000$ (dit is ook een voorbeeld van verwarring tussen duizendtallen en eenheden). Het eigen vermogen van B bedraagt 12.950 en niet 12.900.

De balans A + B vertrekt van de foutieve berekening. De vrijgestelde reserve (gelijk aan de fusie meerwaarde) bedraagt dan $100 (20 \% \times 12.950 - 2.490)$ i.p.v. 90.

In dezelfde balans moet "Voorzieningen $255 + 1.630 = 1.885$ " vervangen worden door "Voorzieningen $245 + 1.630 = 1.875$ ".

Randnummer 43: Hier wordt gesproken over een "consolidatieverschil"; het betreft een fusie verrichting en niet een consolidatie.

Is de inhoud van dit randnummer wel correct? Wordt de vastgestelde fusie meerwaarde niet als financiële opbrengst geboekt en als DBI verwerkt ?

Randnummer 44 en 45: dit voorbeeld betreft het oude advies 2009/6 (waarbij het percentage van de vennootschapsbelasting werd aangepast) maar het bestaan van advies 2012/11 wordt uit het oog verloren en zou moeten worden geïntegreerd.

Randnummer 46: Dit betreft de tekst van het oude advies 2009/6. De boekingen zouden in overeenstemming moeten worden gebracht met artikel 3:56, § 4 KB WVV.

Randnummer 50: de voetnoot nr. 20 werd fout geformuleerd. Het is nuttig te vermelden dat indien de entiteit die wordt overgenomen een dochteronderneming is, de moeder een onbeschikbare reserve voor eigen aandelen had moeten boeken ten bedrage van de waarde van de aandelen aangehouden door de dochteronderneming (artikel 7:217, § 2 WVV). Ten gevolge van de fusie is er geen dochteronderneming meer. Indien de wetgeving werd gerespecteerd, is er geen enkele bijkomende boeking nodig.

Randnummer 51: In het voorbeeld moet worden verduidelijkt dat de overnemer A een BV is (indien het een NV is, dan vormt dit een inbreuk op artikel 7:217, § 2 WVV).

We danken u om de hierboven beschreven kwesties in overweging te nemen.

Met de meeste hoogachting,

Fernand MAILLARD

Voorzitter van de Commissie boekhoudkundige aangelegenheden van het IBR